IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I POLITYKI REGIONALNEJ
(NR 182)
z dnia 25 października 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 182)

25 października 2022 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Tomasza Ławniczaka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na 2023 r. (druk nr 2653) w zakresie:

1) części budżetowej 34 – Rozwój regionalny:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
c) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8;

2) środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju;

3) planu finansowego państwowego funduszu celowego z zał. nr 13 – Funduszu Rozwoju Regionalnego;

4) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem subwencji oświatowej):
– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2;

5) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 23, 32, 42, 45, 47, 51 i 57;

6) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska:
– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6;

7) części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze:
a) wydatki z zał. nr 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6;

8) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów z zał. nr 7;

9) programów wieloletnich w układzie zadaniowym z zał. nr 10.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marcin Horała** sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Aneta Cieloch** dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej MF, **Aleksandra Szwemberg** dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej MF i **Mirosław**

Stańczyk zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego MF wraz ze współpracownikami oraz **Waldemar Nowak** zastępca dyrektora Departamentu Budżetu, główny księgowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sławomir Jakubczak**, **Agnieszka Jasińska** i **Aleksandra Pniewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Otwieram 182. posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Witam panie i panów posłów, witam także zaproszonych gości, przede wszystkim przedstawicieli Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej na czele z panem ministrem Marcinem Horałą. Witam także przedstawicieli Ministerstwa Finansów oraz przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Mam wpisanych aż 18 osób, pozwolicie państwo, że nie będę wszystkich z nazwiska wymieniał. Witam także przedstawicieli korporacji samorządowych.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Porządek dzienny przewiduje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na 2023 r. Jest to druk nr 2652. Część budżetowa 34 – Rozwój regionalny, środki europejskie na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju, w trzecim punkcie plan finansowy państwowego funduszu celowego z zał. nr 13 – Funduszu Rozwoju Regionalnego Te wszystkie trzy punkty są w korelacji z programami wieloletnimi w układzie zadaniowym. Następnie część budżetowa 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, część budżetowa 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 23, 32, 42, 45, 47, 51 i 57. Następnie część budżetowa 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, dalej część budżetowa 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze i wreszcie zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów, które przedstawione są w załączniku nr 7.

Proponuję następującą procedurę: przedstawiciel rządu przedstawia określoną część lub dział budżetowy, potem zabiera głos poseł-koreferent, a następnie odbywa się dyskusja, którą kończy przyjęcie opinii cząstkowej. Czy do tego są uwagi? Nie widzę. Zwrócę tylko uwagę, bo przed chwilą otrzymałem telefon od pani poseł Anny Kwiecień, że jest na innej komisji i nie może dotrzeć na czas – dotrze z półgodzinnym opóźnieniem. Może koreferat przedstawi wtedy, kiedy przyjdzie.

Szanowni państwo, część budżetowa 34 – Rozwój regionalny. Wiem, że pan minister Horała ma pół godziny…

Sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Marcin Horała:

WQ razie potrzeby moi współpracownicy będą do państwa dyspozycji.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

W takim razie Rozwój regionalny, plan Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz część dotycząca środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju, a także rezerwa nr 8. Panie ministrze, proszę o zabranie głosu.

Sekretarz stanu w MFiPR Marcin Horała:

Postaram się możliwie zwięźle i skrótowo. Oczywiście w razie pytań i zainteresowania będziemy służyć bardziej szczegółowymi wyjaśnieniami.

Część 34 – Rozwój regionalny. Dochody w roku 2023 zaplanowano w wysokości 0,6 mln zł, pochodzą one głównie z rozliczeń środków z lat poprzednich oraz z opłat czynszowych z wynajmowanych przez ministerstwo pomieszczeń. Dochody te nie obejmują środków z refundacji wydatków ponoszonych na programy, bowiem te są ujmowane w częściach budżetowych, których dysponentem jest minister właściwy do spraw publicznych i przez niego będą omawiane.

Wydatki w tym projekcie ustawy budżetowej, wydatki budżetu państwa i ze środków europejskich w kwocie ponad 25 mld zł zostaną przeznaczone na programy regionalne.

To blisko 16 mld zł – projekt wsparcia przedsiębiorców oraz potencjału naukowo-badawczego w Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój i funduszach europejskich dla nowoczesnej gospodarki – to jest ok. 6,2 mld zł, wsparcie rozwoju Polski Wschodniej w programach z dwóch perspektyw – to jest 1 mld zł, projekty finansowane z funduszu EFS i EFS Plus – 933 mln zł; pomoc techniczna i koszty funkcjonowania ministerstwa, jednostek podległych i nadzorowanych oraz jednostek zaangażowanych w realizację programów, jak np. PARP i BGK, wojewódzkie urzędy pracy, NCBiR, KZN itd. – to jest trochę ponad 1 mld zł.

Wynagrodzenia. Na wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych zostały zaplanowane wydatki w kwocie 208 mln zł, z tego w projektach programów – 172 mln zł. Wynagrodzenia zaplanowano z uwzględnieniem wskaźnika waloryzacji na poziomie 7,8%.

Dotacje podmiotowe i celowe budżetu państwa poza programami dla nadzorowanych podmiotów – łącznie w kwocie 172 mln zł, z tego dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju – 76 mln zł, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – 66 mln zł, Krajowego Zasobu Nieruchomości – 15 mln zł, Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości – 15 mln zł i dodatkowo w rezerwie celowej dotacje na realizację zadań dla KZN w kwocie 40 mln zł.

Przechodzę do punktu dochody i wydatki na programy zarządzane i koordynowane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Dochody budżetu państwa i budżetu środków europejskich pochodzących ze środków Unii Europejskiej i EFTA w kwocie 84,8 czy 84,9 mld zł, tj. o 29% wyższe niż w ustawie budżetowej na rok bieżący. Dochody zaplanował minister finansów w oparciu o szacunki ministerstwa funduszy dotyczące spodziewanych refundacji programów.

Wydatki związane z realizacją programów, w tym rezerwa z poz. 8, wydatki na programy polityki spójności zarządzane i koordynowane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz na KPO zaplanowano w kwocie – zaokrąglając – 106 mld zł. Środki te zostały ujęte w częściach budżetowych poszczególnych dysponentów, ministrów, wojewodów na kwotę 45 mld zł, tj. 42% ogółu planowanych wydatków. W rezerwach celowych – na kwotę 61 mld zł, tj. 58% ogółu planowanych środków. W ramach rezerw celowych kwota 3,4 mld zł została ujęta w rezerwie celowej w części 83 poz. 8 i dotyczy programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Zaplanowanie części wydatków w rezerwach celowych pozwala na elastyczne gospodarowanie środkami na programy w trakcie roku i uruchamianie ich do budżetu poszczególnych dysponentów w miarę postępu w realizacji projektów tam, gdzie są one niezbędne. Środki z rezerw celowych uruchamiane są przez Ministerstwo Finansów na wniosek Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej po wystąpieniu właściwego dysponenta. Środki ujęte w budżetach dysponentów i rezerwach zostaną przeznaczone na programy operacyjne – 52,6 mld zł, w tym w szczególności – tu mówimy o jeszcze poprzedniej perspektywie – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – 20 mld zł, Regionalne Programy Operacyjne – 16,6 mld zł, na programy z perspektywy 2021-2027 – 25 mld zł, na część grantową KPO – prawie 27 mld zł i na programy EFTA – powiedzmy 1,5 mld zł, zaokrąglając.

Następny punkt to plan finansowy państwowego funduszu celowego – Funduszu Rozwoju Regionalnego. To jest państwowy fundusz celowy, który powstał w tym roku. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Środki z Funduszu przeznacza się na realizację zadań polegających na wsparciu działań w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących promowaniu społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego rozwoju kraju, rozwoju społeczności lokalnych lub wzmacnianiu społeczeństwa obywatelskiego. Źródłem przychodów Funduszu w 2023 r. w wysokości 5 mln zł będą odsetki zwracane przez beneficjentów w związku ze stwierdzanymi nieprawidłowościami w rozliczaniu projektów unijnych. Przychody te w całości zostaną przeznaczone na koszty realizacji ustawowych zadań Funduszu.

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, to jeszcze z pkt 9 dwa programy wieloletnie, za które odpowiada MFiPR. Rządowy program uzupełniania lokalnej i regionalnej infrastruktury drogowej – Mosty dla regionów. Realizacja programu została powierzona

właśnie ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego we współpracy z ministrem właściwym do spraw transportu oraz z wojewodami. Program jest realizowany w latach 2018-2028 ze środków budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. W roku 2023 nakłady na program wyniosą 625 mln zł, w tym 20 mln zł z budżetu państwa z rezerwy celowej poz. 45. Program na rzecz zwiększenia szans rozwojowych ziemi słupskiej na lata 2019-2024, tu znów realizacja powierzona ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego oraz wojewodzie pomorskiemu. Program realizowany w latach 2019-2026 finansowany tak samo ze środków budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Nakłady na program w roku przyszłym wyniosą 156 mln zł, w tym 125 mln zł z budżetu państwa, również rezerwa celowa poz. nr 45.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, w związku z tym, jak zapowiedziałem, że pani poseł Anna Kwiecień przyjdzie nieco później, to przejdziemy do dyskusji. Czy są pytania do pana ministra? Otwieram dyskusję. Proszę bardzo, Waldemar Sługocki.

Poseł Waldemar Sługocki (KO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, mam pytanie dotyczące Regionalnych Programów Operacyjnych i prognozy na rok 2022. Na str. 7 w ostatnim zdaniu jest napisane, że wydatki na rok 2023 są niższe o 22,2%, co jest związane z końcowym etapem wdrażania tych programów. Czyli rozumiem, że założyliście państwo w poprzednim roku zdecydowanie wyższe wydatki, a są nieco niższe. Czy to nie wpływa negatywnie na realizację zadań? To jest moje pytanie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Panie ministrze?

Sekretarz stanu w MFiPR Marcin Horała:

Ten fragment dotyczy kończonych programów z poprzedniej perspektywy. Planujemy tyle środków, ile w dialogu z wykonującymi, czyli marszałkami poszczególnych województw…. oni zgłaszają, że będą w stanie w tym tempie tyle wydawać i rozliczać, to my tyle… Nie będzie takiej sytuacji, żeby ktoś miał zaplanowane wydatki, a po naszej stronie nie byłoby podstawionych pod nie pieniędzy. Tempo wydatków nadaje tempo realizacji zgłaszane przez poszczególne urzędy marszałkowskie. Natomiast trzeba pamiętać, że mówimy o tej perspektywie, która już jest zamykana. Poza tym już planujemy wydatki z nowej perspektywy, które są oddzielnym tematem.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Proszę, pan poseł, kontynuacja pytań.

Poseł Waldemar Sługocki (KO):

Oczywiście, lata 2014-2020 to rzecz jasna, natomiast ja pytam w innym kontekście, panie ministrze. Mnie ciekawi to, bo przyszły rok jest przedostatnim rokiem, w pierwszym kwartale powinniśmy zakończyć de facto realizację programów. Moje pytanie jest takie, czy to tempo wydatkowania nie generuje zagrożeń dla całkowitej realizacji Regionalnych Programów Operacyjnych? Takie jest pytanie. Czyli finanse versus merytoryczne wykonanie programów regionalnych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Panie ministrze?

Sekretarz stanu w MFiPR Marcin Horała:

Na koniec trzeciego kwartału mamy zgłaszany certyfikowany poziom wydatków na 83-84% środków z perspektywy, co wygląda dosyć optymistycznie. My tylko apelujemy, rozmawiamy, współpracujemy, natomiast wydają sejmiki, urzędy marszałkowskie. Z tego, co deklarują, to – na ile można racjonalnie diagnozować – będziemy blisko 100%. Pewnie nie 100,00%, bo nigdy tak się nie uda, chyba że któryś z marszałków jest zdecydowanie zbyt optymistyczny w swoich deklaracjach, ale zakładam że… doświadczenia z tej współpracy są na tyle dobre, że te szacunki powinny być precyzyjne.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Waldemar Sługocki (KO):

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. Jak tutaj wygląd sytuacja? Wydatki versus postęp rzeczowy programu. Czy te wydatki, które prognozujecie państwo na rok 2023, pozwolą na realizację tegoż programu w sposób kompletny, całkowity, stuprocentowy? Dziękuję.

Sekretarz stanu w MFiPR Marcin Horała:

Proszę o minutkę, żebyśmy rzucili okiem w dokumenty.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Proszę uprzejmie.

Sekretarz stanu w MFiPR Marcin Horała:

Na ten moment mamy certyfikację na poziomie 84,2%, co budzi daleko idący optymizm co do tego, że to będzie 100% lub naprawdę bardzo blisko.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Waldemar Sługocki wyczerpał pulę pytań. Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos w tym zakresie? Poczekamy na koleżankę Annę Kwiecień, zanim przyjmiemy cząstkową opinię.

W tej chwili, skoro nie widzę dalszych pytań, przechodzimy do części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego z wyłączeniem części oświatowej. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów. Prosiłbym o przedstawienie się. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów Mirosław Stańczyk:

Dzień dobry. Mirosław Stańczyk. Panie przewodniczący, szanowni państwo, chciałbym przedstawić informacje dotyczące planów w zakresie części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego.

Subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego na 2023 r. została zaplanowana w kwocie 85 623 580 tys. zł i jest ona wyższa o prawie 13,5 mld zł od kwoty ujętej w ustawie budżetowej na 2022 r. Czyli ta kwota jest wyższa o 18,6% od kwoty tegorocznej, przy czym znaczna część tej kwoty to część oświatowa subwencji ogólnej, która nie jest dzisiaj przedmiotem prac Komisji. Pozostałe części subwencji ogólnej, poza oświatową, dają łączną kwotę 21 190 865 tys. zł. Jest to kwota o ponad 2,3 mld zł wyższa od kwoty zaplanowanej na 2022 r.

Chciałbym pokrótce omówić poszczególne części subwencji ogólnej, które składają się na tę wcześniej podaną przeze mnie kwotę.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin wynosi 10 529 003 tys. zł i jest ona wyższa o 9,3% od kwoty wynikającej z ustawy budżetowej na 2022 r. Na część wyrównawczą dla gmin składa się kwota podstawowa, która jest uzależniona od średnich dochodów na mieszkańca. Otrzymują ją te gminy, w których dochody na jednego mieszkańca są niższe od 92% średnich dochodów w kraju. Łącznie na kwotę podstawową została przeznaczona kwota 8 065 317 tys. zł i otrzyma ją 1918 gmin.

Na część wyrównawczą subwencji ogólnej dla gmin składa się też kwota uzupełniająca, która jest uzależniona od gęstości zaludnienia w poszczególnych gminach. Otrzymują ją gminy, których gęstość jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju. Kwota uzupełniająca wynosi 2 463 290 tys. zł i otrzyma ją 1818 gmin.

Gminy otrzymują, oprócz części wyrównawczej, także część równoważącą subwencji ogólnej. Jej wysokość została zaplanowana na prawie 1 mld zł. Kwota jest dzielona według kryteriów określonych w art. 21a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Tę część subwencji otrzymają 1503 gminy, z tego 62 miasta, 500 miast i gmin oraz 841 gmin.

W przypadku powiatu mamy do czynienia również z dwoma częściami subwencji, czyli z częścią wyrównawczą, która na ten rok została zaplanowana w wysokości 2 879 367 tys. zł

i jest ona o 2% wyższa od tej części subwencji ustalonej w ustawie budżetowej na 2022 r. Podobnie jak w przypadku gmin, część wyrównawcza dla powiatów składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej. Kwota podstawowa jest uzależniona od zamożności powiatów, natomiast kwota uzupełniająca jest przyznawana w zależności od stopy bezrobocia w danym powiecie. Kwotę podstawową w wysokości 2 040 166 tys. zł otrzyma 315 powiatów. Kwotę uzupełniającą, uzależnioną od stopy bezrobocia, otrzyma 205 powiatów i wyniesie ona 839 201 tys. zł.

Powiaty otrzymują także część równoważącą subwencji ogólnej. Na rok 2023 została zaplanowana w wysokości 1 791 406 tys. zł i jest wyższa o 2,3% od tej części subwencji zaplanowanej na 2022 r. Część równoważąca dla powiatów rozdzielana jest według kryteriów określnych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, m.in. z uwzględnieniem wydatków na powiatowe urzędy pracy, na rodziny zastępcze, w zależności od długości dróg wojewódzkich i krajowych w miastach na prawach powiatu.

Teraz przejdę do omówienia części subwencji przeznaczonych dla województw. Część wyrównawcza subwencji ogólnej została zaplanowana w wysokości 3 171 278 tys. zł i jest wyższa o 36,7% od części wyrównawczej zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2022 r.

Podobnie jak w przypadku gmin i powiatów, część wyrównawcza składa się z kwoty podstawowej, której wielkość dla konkretnego województwa jest uzależniona od jego zamożności, oraz z kwoty uzupełniającej, którą otrzymują województwa, których liczba mieszkańców nie przekracza 3 milionów. Kwota podstawowa została zaplanowana w wysokości 2 141 057 tys. zł i otrzyma ją 13 województw. Natomiast kwotę uzupełniającą otrzyma 12 województw i wyniesie ona 1 030 221 tys. zł.

Województwa otrzymują także część regionalną subwencji ogólnej, która na rok 2023 została zaplanowana w wysokości 1 169 059 tys. zł, Jest ona wyższa o 32,1% od tej części zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2022 r.

W części 82 budżetu państwa zostały także zaplanowane dwie rezerwy. Jedna z nich w wysokości 320 000 tys. zł przeznaczona jest dla województw na dofinansowanie zadań związanych z drogami. Środki z tej rezerwy otrzyma 12 województw. Kryteria podziału tej rezerwy są określone w ustawie. Druga rezerwa w wysokości 335 999 tys. zł została zaplanowana w ustawie, natomiast jej podział nastąpi w uzgodnieniu ze stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Na koniec chciałbym jeszcze krótko powiedzieć o dochodach, ponieważ część 82 to nie tylko wydatki, ale również dochody. Te dochody pochodzą z wpłat dokonywanych przez gminy, powiaty i województwa od ponadprzeciętnych dochodów podatkowych na jednego mieszkańca. Z tytułu wpłat gmin jest to 994 753 tys. zł, powiatów – 1 791 406 tys. zł, a województw – 1 169 059 tys. zł. Łącznie wpłaty będą wyższe o 504 000 tys. zł w stosunku do wpłat zaplanowanych na 2022 r.

Powiedziałem, że wpłaty stanowią dochód budżetu państwa, ale są one przeznaczone dla jednostek samorządu terytorialnego odpowiednio na część równoważącą dla gmin i powiatów oraz na część regionalną subwencji ogólnej dla województw. Budżet państwa dokonuje jedynie ich redystrybucji.

Poszczególne części subwencji, jak również wpłaty zostały ustalone na podstawie algorytmów określonych w ustawie z 13 listopada 2002 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. W ten sposób zostały wykonane przepisy ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Proszę o zabranie głosu posła referenta. Pan poseł Waldy Dzikowski, oddaję panu głos.

Poseł Waldy Dzikowski (KO):

Panie przewodniczący, na początek może coś oryginalnego, a mianowicie my się znamy z panem dyrektorem prawie od zawsze. Pan dyrektor był łaskaw jak zwykle omówić i szczegółowo zrealizować swoje zadanie, że mi nie pozostaje wiele do powiedzenia. Mianowicie sprowadzę moje wystąpienie do kilku uwag ogólnych. Po pierwsze, sprawa projektowania budżetu w tej kwestii, jak i wypowiedź pana dyrektora, zasadza się na głównej zasadzie, tzn. na ustawie z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu teryto-

rialnego z późniejszymi zmianami, które zresztą niedawno uchwaliliśmy, z 15 września 2022 r. W tej kwestii kreatywność czy wyobraźnia wiele nie pomoże, bo opieramy się na wskaźnikach, algorytmach, precyzyjnie na ustawie, która opiera się na wskaźnikach, algorytmach, statystyce. Niewiele można tutaj dopowiedzieć.

Rzeczywiście jest tak, że dla poszczególnych poziomów samorządów subwencje te, oprócz subwencji oświatowej, składają się z subwencji wyrównawczej, jako tej podstawowej, wyrównującej dochody. Następnie dla powiatów i gmin jest jeszcze subwencja równoważąca, która tak naprawdę jest odzwierciedleniem dochodów, czyli wpływów z budżetu państwa jednostek samorządu terytorialnego, gmin, powiatów i województw, zwanym potocznie Janosikowym. To one się składają na tę subwencję. Podobny mechanizm jest dla województw, z tym że nazewnictwo jest inne – tam jest subwencja regionalna. Takie są różnice.

Po wskaźnikach widać, jak się porówna kwoty z 2022 r. i projektowane na 2023 r., to w przypadku gmin i województw odpowiednio jest to ok. 22% i 32%, jeśli chodzi o subwencję równoważącą, a dla powiatów jest to tylko 2,3% zwiększenia. Może zadam banalne pytanie, panie dyrektorze, dlaczego? Może spróbuje pan nam odpowiedzieć, dlaczego są tak duże różnice? Dlaczego w przypadku gmin i województw jest to 22% i 32%, a dla powiatów tylko 2%?

Ja miałbym tyle, opinia oczywiście jest pozytywna. Dziękuję i do zobaczenia – mam nadzieję – za rok.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Zanim oddam głos panu dyrektorowi, o głos prosi pan przewodniczący Jacek Protas. Proszę bardzo.

Poseł Jacek Protas (KO):

Dziękuję bardzo. Mamy precyzyjne informacje dotyczące subwencji na przyszły rok – jak to powiedział poseł Dzikowski – wynikają z przeliczników. Natomiast mam pytanie, bo zmiany w ustawach o dochodach JST przesunęły finansowanie samorządów w stronę subwencji kosztem dochodów z PIT-u. Teraz jest pytanie, jakie dochody z PIT-u w porównaniu z 2022 r., przewidujecie w roku przyszłym? Jaki to będzie wskaźnik wzrostu czy też wręcz przeciwnie?

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Proszę bardzo, jeszcze poseł Waldy Dzikowski, a potem poseł Ryszard Galla.

Poseł Waldy Dzikowski (KO):

Nawiązując do tego, jedna uwaga. Rozumiem, że zawsze jest tak, że to jest pewna statystyka, jeżeli chodzi o dochody, bierze się je na rok przed rokiem bazowym, panie dyrektorze, zdaje się, że taka technika jest kontynuowana, jeżeli chodzi o projektowanie budżetu na następny rok, czyli rok przed rokiem bazowym, czyli rok bazowy jest rok wcześniej, czyli dwa lata, jeżeli chodzi o kwestie zaczerpnięcia wszystkich danych od gmin.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego MF Mirosław Stańczyk:

Już z pewnymi wyjątkami. Otóż jeśli chodzi o udział w dochodach z podatków PIT i CIT, brane są pod uwagę planowane dochody na rok budżetowy. Natomiast jeśli chodzi o pozostałe podatki…

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo.

Poseł Waldy Dzikowski (KO):

Przytoczyłem zmiany z 15 września, zdaje się, że to akurat wcześniejsze zmiany dotyczące Janosikowego i zdaje się, że system się stał bardziej krajowy, mianowicie część gmin, które już dostaje, płaci… bo były takie przypadki, że gminy, które płaciły do budżetu państwa, otrzymywały też wpłaty z subwencji równoważącej. Zdaje się, że ten mechanizm został skrystalizowany i takich przypadków nie ma. Dobrze myślę? Czy tak jest?

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dobrze, dziękuję bardzo. Poseł Ryszard Galla, potem pan dyrektor odpowie na cały kompleks pytań.

Poseł Ryszard Galla (niez.):

Bardzo krótko. W nawiązaniu do moich przedmówców, moje pytanie byłoby skierowane co do zasad przyznawania subwencji, ale z uwzględnieniem tego, co zrobiliśmy w ostatnich miesiącach. Samorządy otrzymały dodatkowe środki z przeznaczeniem ogólnie na swoją działalność. Przykład mojej gminy, która otrzymała kwotę ok. 2,8 mln zł. To jest taka średnio uboga gmina. Ale wiemy, że to były środki przyznawane kosztem roku przyszłego, czyli udziału w podatku PIT. Mam pytanie, czy tutaj przy planowaniu tych subwencji państwo uwzględnialiście to, że samorządy będą jednak po stronie dochodowej dużo uboższe?

Drugie pytanie dotyczy powiatów. Koledzy zwrócili uwagę na ten niski wskaźnik. My samorządowcy wiemy, że samorządy powiatowe są chyba najbiedniejszymi samorządami, jeśli chodzi o dochody własne i subwencje dla powiatów. Pytam o to dlatego, że w ostatnich tygodniach jesteśmy jako posłowie chyba wszyscy, bo chyba nie jestem jedyny, który otrzymuje tak liczną korespondencję ze strony środowiskowych domów samopomocy, są to alarmujące listy, które do nas trafiają, wskazujące na to, że faktycznie jeszcze ten rok może zakończyć się dla nich katastrofą. Czy państwo macie te sygnały i czy kwestie braku środków dla tych jednostek są uwzględniane w planach na rok 2023?

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Panie dyrektorze, kompleks pytań od posła Protasa, zdaje się że w bezpośredniej dyskusji z posłem Dzikowskim była już odpowiedź, a potem te problemy, które poruszył poseł Galla. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego MF Mirosław Stańczyk:

Szanowni państwo, tak jak państwa informowałem, również podkreślał to pan poseł, wyliczanie poszczególnych subwencji oraz wpłat jest uzależnione od algorytmów zawartych w ustawie o dochodach. W przypadku gdy rosną różnice między dochodami w danej jednostce samorządu terytorialnego a średnimi dochodami dla określonego rodzaju samorządu, wtedy jednostka dostaje część wyrównawczą. Kiedy dochody znacznie przewyższają średnie, to dokonuje wpłaty tzw. Janosikowego. Można by powiedzieć, że w przypadku gmin i powiatów te różnice są większe, dlatego znajdują się jednostki, które dokonują wpłat. Natomiast w powiatach doszło do pewnego spłaszczenia dochodów, dlatego samorządy powiatowe dokonują wpłat, one są znaczne, natomiast nie ma istotnych wzrostów w stosunku do roku poprzedniego.

Jeżeli chodzi o dochody z PIT-u i CIT-u planowane na przyszły rok, one nie są oczywiście planowane w części 82 budżetu państwa, natomiast my przygotowywaliśmy prognozy i o tych planach informowaliśmy samorządy. Dochody z tytułu udziału w PIT będą niższe niż w 2022 r., natomiast odwrotna sytuacja będzie w przypadku dochodów z tytułu udziału w podatku CIT. Można powiedzieć, że te różnice będą na plus dla samorządów, ponieważ prognozowane dochody z CIT-u wzrastają więcej niż spadki z tytułu udziału we wpływach z PIT.

Poseł Ryszard Galla (niez.):

Ja pytam o samorządy gminne, które w CIT praktycznie niewiele mają, szczególnie te mniejsze samorządy. Tam PIT jest istotny. Jeśli on będzie niższy, to moje pytanie jest takie, czy będzie rekompensata po stronie subwencji?

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego MF Mirosław Stańczyk:

Tak, taki jest mechanizm subwencji wyrównawczej, że bierzemy pod uwagę dochody podatkowe, w tym również te z tytułu udziału we wpływach z PIT i CIT. W tych jednostkach, mówię teraz o gminach, w których dochody podatkowe są niższe od 92% średnich, otrzymują subwencje wyrównawczą.

Poseł Ryszard Galla (niez.):

Bardzo krótko, panie dyrektorze. Moja gmina otrzymała dzisiaj 2,8 mln zł. Jest to już zaliczone na poczet przyszłych dochodów z podatku PIT, czyli nie będzie ich w 2023 r. Czy w subwencji na 2023 r. będzie kwota 2,8 mln zł, jest ona uwzględniona, czy nie? Nie.

Poseł Waldy Dzikowski (KO):

Gdyby była uwzględniona, dana jednostka otrzymałaby niższą subwencję wyrównawczą na ten rok, a ponieważ nie jest uwzględniona, to otrzyma wyższą subwencję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Ale proszę zwracać się do mnie, choć nie przerasta mnie ambicja, ale żebym moderował tę dyskusję, a nie urządzacie dyskusje między sobą. Proszę bardzo, Waldy Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (KO):

W końcowym wydaniu tej ustawy, kolego pośle, jest tak, w projektowanej było tak, że jedna kwota, która była dzielona, ta pierwsza kwota 13,7, ale było dla gmin, które otrzymały w pierwszej fazie to były poziomy 2,8 i większa dla powiatów i województw, a potem się okazało, że ta druga kwota nie była zaliczana, którą otrzymywały te gminy biedniejsze, brały udział w dalszym podziale tej kwoty ogólnej 13,7, czyli drugiej kwoty 5,9 mld zł. Po poprawkach i za zgodą organizacji samorządowych obie kwoty zostały wzięte pod uwagę do wyliczenia Janosikowego, jak i subwencji wyrównawczej. Taki był konsensus ogólny. Jakby to powiedzieć, te pieniądze zostały zabrane z roku 2023 na rok 2022 m.in. z powodu potrzeb energetycznych itd. Nie jest to żadna wielka łaska i prezent dla powiatów, dla gmin, dla samorządów, bo one prawie dwa razy większą kwotę straciły przez różnego rodzaju ulgi podatków. Nie mam tu pretensji do ich wprowadzenia. Jest rekompensata samorządom tych ubytków, które były. Albo np. są mniejsze dochody, dlatego że jest wprowadzony podatek zryczałtowany i w związku z tym proporcjonalnie ludzie przechodzą na ryczałt i jest mniej. Taki mechanizm jest wprowadzony.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos chciał jeszcze zabrać przewodniczący Jacek Protas. Proszę bardzo.

Poseł Jacek Protas (KO):

Chciałbym, żeby pan minister precyzyjnie odpowiedział, bo prosiłem o procentowe dane. O ile procent będą niższe prognozowane dochody z PIT-ów w roku przyszłym?

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Panie dyrektorze?

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego MF Mirosław Stańczyk:

Prognozowane kwoty z tytułu dochodów samorządów z tytułu udziału w podatku PIT będą niższe o 4%. Za to w przypadku podatku CIT będą one wyższe o 40%.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś pytania? Nie widzę. W związku z tym, jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę że Komisja przyjęła opinię pozytywną w tym zakresie. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną w zakresie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, oczywiście z wyłączeniem części oświatowej.

Szanowni państwo, wracam po pkt 3. Pojawiła się koleżanka Anna Kwiecień, która nie mogła być na pierwszej części. Pan minister zreferował już, były pytania, ale proszę bardzo panią poseł o koreferat.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, bardzo przepraszam, ale zatrzymały mnie ważne sprawy i dziękuję za cierpliwość, i za umożliwienie przedstawienia koreferatu w stosunku do części 34 ustawy budżetowej na rok 2023, Rozwój regionalny i finansowanie programów zarządzanych i koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Szanowni państwo, projekt ustawy budżetowej na rok 2023 został przygotowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Warto tutaj przywołać i podkreślić istotę tego budżetu, na który składa się zarówno rozliczanie starego okresu programowania, czyli z lat 2014-2020 plus trzy lata i w związku z tym nadal mamy te środki finansowe, które są w ramach tego okresu programowania, a jak wiemy, jesteśmy już w okresie nowej perspektywy finansowej, która będzie trwała do roku 2027, a która rozpoczęła się w roku 2021.

Jestem przekonana, że środki finansowe zostały przedstawione przez pana ministra, w związku z tym nie będę tego powtarzać, natomiast pragnę zwrócić uwagę na programy regionalne, które zawsze są kluczowe. Tak jak powiedziałam, z racji tego, że jesteśmy w końcówce, w roku 2023 będziemy w ostatnim roku rozliczania, to tutaj mamy niższe wydatki o 22,2%, bo to jest ostatni rok. Natomiast z tego samego programu w nowym okresie programowania mamy środki wyższe o ponad 70%.

Szanowni państwo, oczywiście warto zwrócić uwagę na program wsparcia rozwoju Polski Wschodniej. Tu nowy okres programowania jest bogatszy o nowe województwa. Ten program będzie obejmował także województwo mazowieckie bez Warszawy i 9 otaczających ją powiatów. To moim zdaniem jest warte podkreślenia. Także warto podkreślić, że w porównaniu do wydatków zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2022, wydatki w roku 2023 są wyższe o 72,5%. Tutaj mówimy o wsparciu dla Polski Wschodniej.

Analizując inne programy, jest ich oczywiście bardzo wiele, zarówno projekty wsparcia przedsiębiorców i potencjału naukowo-badawczego tu także te wydatki wzrastają. Wzrastają o 7,4% wydatki w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, ale chciałam zwrócić uwagę, że pojawia się w nowym okresie programowania nowy program. To jest program związany z Funduszem Rozwoju Regionalnego. Fundusz Rozwoju Regionalnego jest państwowym funduszem celowym, który powstał w roku 2022. On jest nakierowany na realizację zadań polegających na wsparciu w zakresie organizacji lub promocji inicjatyw służących promowaniu społeczno-gospodarczemu zarówno regionów, jak i całego kraju. Tutaj także są kwestie związane z wsparciem społeczności lokalnych, wzmacnianiu społeczeństwa obywatelskiego. To bardzo interesujący fundusz. Oczywiście fundusz dostępności, który jest realizowany od roku 2019. To jest kontynuacja. Krajowy Zasób Nieruchomości – to jest z kolei fundusz, który powstał w roku 2017.

Szanowni państwo, generalnie rzecz biorąc, wiele liczb, większość danych pokazuje, że oczywiście kończymy stary okres programowania, ten rok 2023 to już będzie wygaszanie wydatków związanych ze starym okresem programowania i wchodzimy w nowy okres programowania z takimi programami jak program regionalny, ten o którym mówiłam, pomoc techniczna dla funduszy europejskich na lata 2021-2027, fundusze europejskie dla nowoczesnej gospodarki, fundusz europejski dla Polski Wschodniej, który tutaj podkreślałam, fundusz europejski dla rozwoju społecznego, program INTERREG, instrument łączący Europę. I mechanizm finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy.

Pragnę prosić Wysoką Komisję, aby poparła propozycje projektu ustawy budżetowej na rok 2023 w zakresie części 34 – Rozwój regionalny. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Tutaj pewne elementy zostały nawet z naddatkiem analizowane. Dyskusja na ten temat już była. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła ocenę pozytywną w zakresie części przedstawionej przez pana ministra Horałę, a więc części 34 – Rozwój regionalny, a także rezerwa nr 8.

Przechodzimy do pkt 4 – Rezerwy celowe. Rezerwa nr 8 została już omówiona. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji i przedstawienie rezerw 4, 23 i 51.

Zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Waldemar Nowak:

Waldemar Nowak, zastępca dyrektora Departamentu Budżetu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. Jak pan przewodniczący wspomniał, we właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji pozostają trzy rezerwy.

Rezerwa 4 – Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz ochrona ludności, w tym środki na realizację projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry. W tej rezerwie zaplanowano środki w łącznej wysokości 2 327 929 tys. zł i planuje się, że z kwoty tej 1 327 929 tys. zł będzie przeznaczone na realizację projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły, natomiast 1 mld zł zostanie przeznaczony na zadania związane z przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków klęsk żywiołowych oraz ochronę ludności. W bieżącym roku ta rezerwa opiewała na kwotę 1 697 871 tys. zł, w tym 1 486 966 tys. zł przeznaczone było na realizację projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły.

Drugą rezerwą pozostającą we właściwości ministra spraw wewnętrznych i administracji jest rezerwa 23 – Środki na realizację Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego, etap 6 na lata 2021-2025. W tej rezerwie zaplanowano środki w wysokości 16 202 tys. zł. Planuje się, że środki te zostaną przekazane głównie do wojewody małopolskiego i przeznaczone zostaną na dofinansowanie kosztów na realizację zadań w ramach programu wieloletniego pod nazwą Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy, etap 6 na lata 2021-2025, w tym przede wszystkim na realizację inwestycji związanych z uporządkowaniem i zagospodarowaniem terenów w otoczeniu państwowego muzeum Auschwitz-Birkenau, z poprawą dostępności komunikacyjnej Oświęcimia dla osób odwiedzających to miejsce pamięci zagłady oraz społeczności lokalnych, jak również na poprawę dostępności i zagospodarowanie otoczenia obiektów byłych obozów KL Auschwitz-Birkenau w powiecie oświęcimskim.

Kolejną rezerwą pozostającą we właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji jest rezerwa 51 – Zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego. Rezerwa ta na przyszły rok opiewa na kwotę 152 500 tys. zł. Planuje się, że środki z tej rezerwy przekazane zostaną do wojewodów, natomiast stosownie do postanowień art. 3 ust. 7 ustawy o funduszu sołeckim przeznaczone zostaną na dokonanie zwrotu gminom w formie dotacji celowych w części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2022 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, poproszę teraz o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów i przedstawienie rezerw 32, 42, 45, 47 i 57. Proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów Aneta Cieloch:

Dziękuję, panie przewodniczący. Aneta Cieloch, dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów.

Szanowni państwo, pozycja 32 – Zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem od podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego oraz przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego; zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencji ogólnej. Na ten cel zaplanowano 14 000 tys. zł. Zaplanowanie rezerwy nastąpiło z inicjatywy Ministra Finansów w związku z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez wojewodów. Planuje się, że środki rezerwy zostaną przekazane do gmin za pośrednictwem wojewodów na zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatków od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody, rolnego, od nieruchomości, leśnego oraz przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego. Część środków zostanie przeznaczona dla gmin na wyrównanie części rekompensującej subwencji ogólnej ubytków dochodów wynikających ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli

i budynków zajętych na prowadzenie przez przedsiębiorców na podstawie zmienionego zezwolenia działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

Rezerwa 42 – Środki dla samorządowych kolegiów odwoławczych, została zaplanowana w wysokości 4000 tys. zł. Zaplanowanie rezerwy nastąpiło z inicjatywy Ministra Finansów. Planuje się, że środki rezerwy zostaną przekazane do samorządowych kolegiów odwoławczych na uzupełnienie środków z przeznaczeniem m.in. na zakup materiałów biurowych, usługi pocztowe, telekomunikacyjne, internetowe, aktualizację programów komputerowych, zakup sprzętu komputerowego, a także na wynagrodzenia bezosobowe pozaetatowych członków kolegiów uczestniczących w składach orzekających. Ponadto środki zostały zaplanowane również na uzupełnienie szkoleń pracowników i podróże służbowe.

Rezerwa poz. 45 – Środki na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Rezerwa została zaplanowana w wysokości 490 000 tys. zł. Zaplanowanie rezerwy nastąpiło z inicjatywy Ministra Finansów oraz w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej m.in. w związku z wydanymi zapewnieniami finansowania, o których mowa w art. 153 ust. 1 ustawy o finansach publicznych i koniecznością zapewnienia środków na realizację programów wieloletnich pod nazwą Rządowy program uzupełnienia lokalnej i regionalnej infrastruktury drogowej – Mosty dla Regionów oraz Rządowy program na rzecz zwiększenia szans rozwojowych ziemi słupskiej na lata 2019-2026. Planuje się, że środki z rezerwy zostaną przekazane przede wszystkim do wojewodów z przeznaczeniem głównie na realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, w tym działań z zakresu polityki rozwoju, o których mowa w art. 20a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, nieujętych w regionalnym programie operacyjnym lub programie służącym realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowanym przez zarząd województwa, jeżeli działania te trwale przyczynią się do podniesienia rozwoju oraz konkurencyjności regionu lub pozostają w związku z działaniami realizowanymi w ramach regionalnego programu operacyjnego lub programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowanego przez zarząd województwa.

Rezerwa poz. 47 – Środki na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejscowieniem niektórych czynności, a także innych zadań, których koszt realizacji kalkulowany jest w ujednolicony sposób. Na ten cel zaplanowano środki w wysokości 266 665 tys. zł. Zaplanowanie rezerwy nastąpiło z inicjatywy Ministra Finansów. Planuje się, że środki z rezerwy zostaną przekazane do wojewodów i przeznaczone na uzupełnienie dotacji dla organów gmin na realizację zadań zleconych w zakresie administracji rządowej wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w szczególności związanych z odmiejscowieniem niektórych czynności po dokonaniu rozliczeń ujętych w budżetach części środków przez poszczególnych wojewodów oraz na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację innych zadań zleconych, których koszt kalkulowany jest w ujednolicony sposób, w tym dotyczących gospodarowania nieruchomościami.

Rezerwa 57 – Środki na wsparcie przygotowania Trzecich Igrzysk Europejskich w 2023 r. Na ten cel zaplanowano środki w wysokości 137 000 tys. zł. Zaplanowanie rezerwy nastąpiło w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez Ministra Sportu i Turystyki. Planuje się, że środki z rezerwy zostaną przekazane do Ministra Sportu i Turystyki z przeznaczeniem na zadania sportowe związane z realizacją ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu i przygotowaniu Trzecich Igrzysk Europejskich w 2023 roku, głównie na zadania objęte zapewnieniami finansowania. Wykaz przedsięwzięć Trzecich Igrzysk Europejskich w 2023 roku został zamieszczony w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 stycznia 2022 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Koreferenta w tej części nie mamy, więc otwieram dyskusję. Nie widzę chętnych. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę że Komisja przyjęła opinię pozytywną w stosunku do tych rezerw, o których była mowa. Sprzeciwu nie słyszę, stwierdzam że Komisja przyjęła pozytywną opinię w wymienionym przeze mnie zakresie.

Przechodzimy do pkt 6. Budżety wojewodów, dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej MF Aleksandra Szwemberg:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Aleksandra Szwemberg, dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów. Przedstawię projekt budżetu na rok 2023 w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska w części 85 – Budżety wojewodów ogółem. Przedstawię również informację na temat wydatków na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w tym dziale.

Dochody zostały zaplanowane w wysokości 5442 tys. zł i pochodzą one głównie z planowanych grzywien i kar pieniężnych od osób fizycznych oraz od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych za naruszenie i przekraczanie warunków korzystania ze środowiska.

Wydatki w tym dziale zaplanowano w wysokości 213 683 tys. zł. Są to wydatki bieżące i wydatki majątkowe. Nie zaplanowano wydatków na współfinansowanie. Wydatki bieżące w kwocie 210 720 tys. zł to przede wszystkim wydatki na funkcjonowanie wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w wysokości 205 342 tys. zł, w tym wynagrodzenia pracowników, zarówno członków korpusu Służby Cywilnej, jak i osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń w inspektoratach, wynoszą 155 301 tys. zł. Pozostałe wydatki zaplanowane w tym dziale to wydatki w ramach pozostałej działalności w wysokości 3734 tys. zł, wydatki na gospodarkę odpadami 70 tys. zł, na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu 1023 tys. zł, zmniejszenie hałasu i wibracji 503 tys. zł oraz pozostałe działania związane z gospodarką odpadami 48 tys. zł.

W ramach wydatków bieżących zaplanowano wydatki na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w kwocie 5373 tys. zł i są to wydatki dla samorządów województw w zakresie gospodarki odpadami, ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu, zmniejszenia hałasu i wibracji oraz pozostałej działalności samorządów z przeznaczeniem na zadania wynikające z ustaw: Prawo ochrony środowiska, o odpadach, o odpadach wydobywczych, o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, o udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Ponadto zaplanowano wydatki dla powiatów. To są wydatki dla powiatu gryfińskiego na realizację drugiego etapu zadania pod nazwą Likwidacja 18 pomostów na jeziorze Stegno w gminie Gryfino.

Jeśli chodzi o wydatki majątkowe, to są wydatki w wysokości 2963 tys. zł i są to wydatki zarówno na zakupy inwestycyjne, jak i na inwestycje budowlane dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska. Bardzo dziękuję i uprzejmie proszę o pozytywną opinię dla tej części budżetu.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu posła koreferent, panią poseł Małgorzatę Pępek.

Poseł Małgorzata Pępek (KO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, wszystkie kwoty moja przedmówczyni wymieniła, wszystkie wydatki zaplanowane w budżecie na przyszły rok zostały skrupulatnie wymienione, niemniej jednak należy zwrócić uwagę, że w chwili obecnej znajdujemy się w całkiem innych czasach, niż w chwili planowania poprzednich budżetów. Inflacja wciąż rośnie, rosną koszty, do tego jest kryzys, więc ma to bardzo duży wpływ na politykę komunalną. Chciałam na to zwrócić uwagę. Wszystkie te czynniki nie mają większego wpływu na gospodarkę komunalną, ale analizując założenia dochodów, wygląda to tak,

że aktualna sytuacja nie ma większego wpływu, a przecież znacząco powinna się przełożyć zarówno na dochody, jak i na wydatki gospodarki komunalnej. Różnica powinna być zauważalna w planowanym budżecie, a tego nie widać.

Proszę o odpowiedź na pytanie, w jaki sposób rząd planuje utrzymać dochody na podobnym poziomie, co w 2022 r., skoro znaleźliśmy się w całkowicie innej rzeczywistości ekonomicznej i gospodarczej? Tak samo sprawa wygląda w części budżetowej dotyczącej wydatków – w jaki sposób rząd chce utrzymać budżet na podobnym poziomie jak w latach poprzednich, skoro tak wiele czynników mających wpływ na gospodarkę komunalną ulega gwałtownym zmianom? Gwałtowny wzrost wydatków widać na każdym kroku, więc wydatki w budżecie powinny wzrosnąć, a niestety tego nie widzimy. Budżet jest niewiele wyższy.

W załączniku nr 6 do uchwały budżetowej zawarto informację o wysokości planowanych nakładów na wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych w 2023 r. Jak możemy dostrzec, w stosunku do poprzedniego roku kwoty te wzrosły. Chciałabym się dowiedzieć, czy wzrost tych kwot jest pochodną planowanych podwyżek dla pracowników budżetowych i jakiego rzędu procentowo będą to podwyżki oraz czy w tych kwotach zaplanowane jest tworzenie nowych stanowisk pracy? Jeżeli tak, to o jakich liczbach jest mowa? Wiemy np. że Kancelaria Premiera przeznaczy sobie 10 mln zł na zwiększenie zatrudnienia, które i tak jest duże, jak również to, że przybędzie pracowników nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń, czyli ministrów, a to wszystko w dobie kryzysu. Dla budżetówki nie ma pieniędzy, ale Kancelaria dla siebie zabezpiecza.

W przyszłym roku ma wejść w życie ustawa o kaucjonowaniu opakowań i chciałabym wiedzieć, jakie środki finansowe zostały zabezpieczone na ten cel? To powinno być przewidziane.

Wydaje mi się, że w dziale 900 jest zdecydowanie za mało środków przeznaczonych na funkcjonowanie gospodarki komunalnej i trzeba by było szukać środków. Co roku składam poprawkę do budżetu państwa, jeżeli chodzi o ochronę jeziora żywieckiego. Od 11 lat jezioro jest zamulone. Jest pilna potrzeba, żeby to zrobić, żeby przeprowadzić rekultywację tego jeziora i nie idzie się tego doprosić. Czy kiedykolwiek takie środki zostaną przeznaczone? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Czy ze strony Ministerstwa Finansów będzie odpowiedź? Proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej MF Aleksandra Szwemberg:

Jeśli chodzi o wzrosty rok do roku dziale 900, to planowane jest, że dochody wzrosną w stosunku do tego roku o 19,6%, a wydatki o 8,1%. Tu należy zaznaczyć, że dochody i wydatki w tym dziale planowane są przez poszczególnych dysponentów części budżetowych, czyli przez wojewodów. To wojewodowie mają najlepszą informację na temat tego, jakie są potrzeby danych jednostek, które nadzorują, a także zbierają informacje o tym, jakie dochody są planowane przez jednostki. Takie nam wojewodowie zgłosili zapotrzebowania. Jeżeli były dodatkowe potrzeby, zostały uwzględnione przez Radę Ministrów, zgodnie z poszczególnymi zabezpieczeniami.

Jeśli chodzi o wydatki na wynagrodzenia w dziale 900, to wzrost wynagrodzeń wynosi 8% w stosunku do tego roku i w tym zwiększeniu zawarta jest podwyżka kwoty bazowej o 7,8%, a także skutki przechodzące decyzji Ministra Finansów dla wojewody śląskiego na wynagrodzenia dla 5 nowo zatrudnionych inspektorów w województwie śląskim. To są planowane wydatki na wynagrodzenia.

Jeśli możemy, to na pozostałe pytania odpowiemy na piśmie, ponieważ musimy się skonsultować z poszczególnymi dysponentami.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję, pierwsze pytanie już właściwie było. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Sprzeciwu nie słyszę, stwierdzam że Komisja przyjęła opinię pozytywną w zakresie części 85, dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.

Przechodzimy do pkt 7. Część 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej MF Aneta Cieloch:

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, część 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze. Dochody w części 86 w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 nie są planowane. Na wydatki 49 samorządowych kolegiów odwoławczych w 2023 r. zaplanowane zostały środki w wysokości 159 264 tys. zł, co stanowi wzrost o 7,5% w stosunku do planu na rok 2022. Środki te przeznaczone zostaną na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla etatowych pracowników kolegiów oraz pracowników biur w kwocie 122 155 tys. zł. Pozostałe wydatki bieżące związane z realizacją zadań oraz utrzymaniem biur kolegiów wyniosą 27 353 tys. zł. Na wynagrodzenia bezosobowe, w tym głównie na wynagrodzenia dla pozostałych członków kolegiów – 7031 tys. zł. Świadczenia na rzecz osób fizycznych 147 tys. zł oraz na wydatki majątkowe 2578 tys. zł, w tym głównie na zakup środków transportu, sprzętu informatycznego wraz z oprogramowaniem, licencji oraz sprzętu i urządzeń biurowych.

Na rok 2023 wynagrodzenia osobowe dla etatowych członków kolegiów zostały zaplanowane w łącznej wysokości 71 662 tys. zł, natomiast dla pracowników biur w kwocie 24 188 tys. zł. W stosunku do roku 2022 zaplanowany został wzrost funduszu wynagrodzeń osobowych dla pracowników państwowej sfery budżetowej o 7,8%. Dodatkowo w części 83 – Rezerwy celowe dla samorządowych kolegiów odwoławczych została zaplanowana rezerwa w wysokości 4000 tys. zł. Środki te przeznaczone będą na uzupełnienie wydatków bieżących związanych z funkcjonowaniem kolegiów. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu koreferenta, panią poseł Józefę Szczurek-Żelazko.

Poseł Józefa Szczurek-Żelazko (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, mam zaszczyt przedstawić opinię dla Komisji dotyczącą części 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze. Tak jak pani zaznaczyła, samorządowe kolegia odwoławcze w projekcie ustawy budżetowej na 2023 r. dochodów nie mają planowanych, natomiast wydatki w kwocie 159 264 tys. zł na 2023 r., co stanowi wzrost do 107,5%. Należy zaznaczyć, że wydatki w 49 kolegiach są umieszczone w załącznikach nr 1 i 2. Na wynagrodzenia jest ponad 120 mln zł. W tabelach 1 i 2 są szczegółowo omówione poszczególne rodzaje wydatków. Na uwagę zasługuje fakt, że są zabezpieczone środki na inwestycje, m.in. na modernizację siedziby SKO w Łodzi mającą na celu dostosowanie siedziby do potrzeb osób niepełnosprawnych – 230 tys. zł, remont pomieszczeń sanitarnych i korytarza w SKO we Włocławku – 50 tys. zł oraz dostosowanie budynku A przy pl. Wojewódzkim 3 w Sieradzu do obowiązujących przepisów ppoż. – 16 tys. zł. Również są tu zaplanowane zakupy inwestycyjne. Na uwagę zasługuje fakt, że w części 83 – Rezerwy celowe dla samorządowych kolegiów odwoławczych została zaplanowana rezerwa w kwocie 4000 tys. zł.

Generalnie z tego projektu budżetu widać, że następuje wzrost środków na funkcjonowanie samorządowych kolegiów odwoławczych, w związku z powyższym sugeruję pozytywne zaopiniowanie projektu w tej części budżetu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Otwieram dyskusję, czy są jakieś pytania? Nie widzę. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną w zakresie części 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze.

Szanowni państwo, czy w sprawie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów oraz w sprawie programów wieloletnich z zakresu działania Komisji ktoś chciałby jeszcze zabrać głos? Nie słyszę.

Pozostaje więc przyjęcie opinii dla Komisji Finansów Publicznych o rozpatrzonych częściach budżetowych. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam że Komisja przyjęła opinię

pozytywną. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną do całości rozpatrywanych części budżetu na rok 2023.

Do przedstawienia opinii na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych proponuję upoważnić panią poseł Annę Kwiecień, która reprezentowała nas w tym zakresie już w zeszłym roku. Czy pani poseł przyjmuje?

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Tak, przyjmuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są inne kandydatury? Nie widzę. W związku z tym zamykam posiedzenie i informuję, że protokół z posiedzenia wraz z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu będzie do wglądu w sekretariacie Komisji. Dziękuję bardzo.